SỐ 821

KINH ĐẠI PHƯƠNG QUẢNG NHƯ LAI BÍ MẬT TẠNG

QUYỂN THƯỢNG

Hán dịch: Mất tên người dịch.

Tôi nghe như vầy:

Một thời, Đức Phật cùng với tám ngàn đại Tỳ-kheo và ba vạn hai ngàn Đại Bồ-tát, ở tại núi Kỳ-xà-quật, thuộc thành Vương xá.

Các vị đều là bậc có tiếng tăm được nhiều người biết, đều đã đạt Đà-la-ni, biện tài vô ngại; đã chứng được pháp Vô sinh nhẫn; chiến thắng ma oán, sướng tự tại trong tất cả pháp; thông suốt tất cả mọi thần thông biến hóa; tất cả thiền định Tam-muội đều hoàn hảo, ra vào tự do. Vì các chúng sinh, hành động không cần cầu thỉnh xa lìa mọi phiền não, khéo hiểu rõ cái gốc của chúng sinh. Khéo biết nương tựa nơi pháp liễu nghĩa. Trong sáng tu tập sáu pháp Ba-la-mật để đến bờ bên kia. Dạo chơi trong năm đường, giáo hóa chúng sinh, tâm không chán mỏi. Trải qua vô lượng, vô biên trăm ngàn vạn ức na-do-tha kiếp, tu tập các hạnh, đã từng cúng dường vô lượng chư Phật. Được sự hộ trì của chư Phật, giữ vững thành Chánh pháp, không để đứt mất hạt giống giác ngộ. Thường dùng tất cả Đức thánh sướng vui, chuyển bánh xe pháp tốt đẹp. Qua lại dễ dàng vô biên, hầu hạ, cúng dường chư Phật. Rống tiếng sư tử lớn, lèo lái con thuyền pháp lớn, đánh trống pháp lớn, thổi kèn pháp lớn. Khéo tập hợp tất cả phước đức trang nghiêm, tướng tốt trang nghiêm thân; định niệm trí tuệ, sáng suốt tiến tới vững chắc, biết rõ sự hổ thẹn. Tự vui với pháp lành, thành tựu đầy đủ đại Từ, đại Bi. Ánh sáng của các vị ấy, che lấp ánh sáng của mặt trời, mặt trăng. Không bị ô nhiễm bởi tám pháp ở thế gian là: Yếu, phá bỏ, khen, quở trách, ca ngợi, khổ, vui. Không cao, không thấp, khéo dứt sạch yêu ghét, thường dùng phương tiện tương ưng với trí tuệ. Tùy theo căn tánh chúng sinh, mà khéo léo giáo hóa, cứu độ nhưng không thấy có người để cứu độ. Có làm điều gì, đều xem xét kỹ lưỡng. Không bị các khổ hoạn về nghiệp của thân, khẩu, ý. Tu tập định tuệ hoàn hảo trang nghiêm.

Tâm của các vị ấy đều nhu hòa, dịu dàng, giống như rồng lớn, như sư tử lớn, chiến thắng được ngoại đạo. Tinh tấn hướng đến bậc đại trượng phu, xa lìa các sợ hãi. Giỏi về sự quyết cắt đứt những nghi lầm của chúng sinh. Khéo léo khuyến thỉnh vô lượng chư Phật, chuyển xe pháp. An ổn trụ trong nguyện lớn, vĩnh viễn xa lìa nhị kiến. Luôn luôn chuyên cần độ thoát cho tất cả chúng sinh. Biết rõ nhân duyên phát khởi sự trong sạch hay nhơ bẩn. Tu tập sự nhớ nghĩ chân chánh, không khởi sinh nhớ nghĩ về Thanh văn,

Duyên giác. Trong tâm không hề xả bỏ trí tuệ quý báu. Tâm ấy thanh tịnh giống như hư không. Thân ấy dịu dàng. Tâm không nhiễm ô, ý không hư hoại. Dù đến chỗ nào, tâm cũng không bị dính mắc. Âm thanh phát ra dịu dàng hòa nhã. Nói ra điều gì đều trình bày rõ ràng, dễ hiểu, lời nói trong sạch, không nói pháp ô nhiễm dù chỉ một câu! Luôn luôn quan sát ân đức người khác, dũng mãnh không bạn, ý chí muốn đến đạo tràng.

Danh hiệu của các vị đó là: Bồ-tát Sơn Cang, Bồ-tát Đại Sơn, Bồ-tát Trì Sơn Nham, Bồ-tát Sơn Tích Vương, Bồ-tát Thạch Sơn Vương, Bồ-tát Đại Tấn, Bồ-tát Tín Tấn, Bồ-tát Cực Tấn, Bồ-tát Hỷ Thủ, Bồ-tát Bảo Ấn Thủ, Bồ-tát Bảo Thủ, Bồ-tát Đức Thủ, Bồ-tát Đăng Thủ, Bồ-tát Thường Cử Thủ, Bồ-tát Thường Hạ Thủ, Bồ-tát Thường Hỷ Căn, Bồ-tát Thường Tư Niệm, Bồ-tát Thường Cần, Bồ-tát Thường Quán, Bồ-tát Pháp Dũng Vương, Bồ-tát Tịnh Bảo Quang Minh Oai Đức Vương, Bồ-tát Ma-ni Quang Vương, Bồ-tát Quá Chư Cái, Bồ-tát Tổng Trì Tự Tại Vương, Bồ-tát Phát Tâm Chuyển Pháp Luân, Bồ-tát Pháp Dũng, Bồ-tát Tịnh Chúng Sinh Bảo Dũng, Bồ-tát Đạo Phân Vị, Bồ-tát Thiệp Biện, Bồ-tát Vô Ngại Biện, Bồ-tát Bất Động Túc Tấn, Bồ-tát Kim Cang Túc Tấn, Bồ-tát Kim Cang Chí, Bồ-tát Hư Không Tạng, Bồ-tát Tướng Hảo Tích Nghiêm, Bồ-tát Hoại Quỷ Võng, Bồ-tát Thắng Chí, Bồ-tát Đạo Sư, Bồ-tát Hỷ Kiến, Hiền Hộ mười sáu vị Đại sĩ, Di-lặc Bồ-tát Hiền kiếp ở cung trời Đâu-suất-đà Mạn-đà-la hoa hương làm thượng thủ. Ba vạn hai ngàn vị ở Tha hóa tự tại Thiên vương. Các Thiên tử như vậy và những vị khác, đều hướng đến Đại thừa. Chư Thiên ở cõi Dục, cõi Sắc, ở trời Tịnh cư, Thích, Phạm, hộ đời ở tam thiên đại thiên thế giới, tất cả đều tập hợp đông đủ cung kính, cúng dường, lễ bái Như Lai.

Khi Thế Tôn thuyết pháp cho vô lượng trăm ngàn đại chúng đang cung kính vây quanh, thì ở phương Đông, cách cõi Phật này bảy mươi hai ức, có cõi Phật, tên là Thường xuất đại pháp chi âm. Cõi đó có Đức Phật, hiệu là Bảo Trượng Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri Giác, đang còn ở tại đó. Nước đó thường phát ra pháp âm rộng lớn. Tất cả nước ở sông ngòi, ao, suối, tất cả rừng cây, tất cả hoa, tất cả lá, tất cả quả, tất cả lâu đài, thường phát ra pháp âm của pháp bảo vô thượng. Chúng sinh cõi đó, thường nghe pháp âm thù thắng vi diệu.

Nước của Phật Bảo Trượng, thường phát ra pháp âm rộng lớn. Trong nước có vị Bồ-tát, tên là Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương. Bồ-tát này chiêm ngưỡng Phật Bảo Trượng, rồi nhanh như thời gian tráng sĩ duỗi cánh tay, trong chốc lát, ẩn mất trong nước. Thường xuất Đại Pháp Âm ấy. Và chỉ trong một niệm, đã đến thế giới Ta-bà này.

Bấy giờ, Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương, hóa ra tám vạn bốn ngàn đài báu, làm bằng các loại châu báu xinh đẹp. Bốn phương có bốn trụ, ngang rộng bằng nhau, vô cùng trang nghiêm đẹp đẽ. Mỗi một đài hoa báu, hóa thành tám vạn bốn ngàn cây báu với hoa và trái sum suê. Dưới mỗi một cây đều hóa thành tòa Sư tử báu, phủ lấp bằng các vật báu và được trải bằng trăm ngàn tấm vải mềm mại. Trên các tòa này, đều có Phật ngồi, hình sắc, tướng mạo giống như Đức Thích-ca Mâu-ni.

Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương, hóa hiện như vậy rồi, lại biến ra nhiều lọng báu, khắp trong hư không; khắp cả trăm ngàn do-tuần những tấm lụa vuông vức rủ xuống, trang trí bằng lưới đẹp có gắn các chuông nhỏ. Gió thổi các chuông nhỏ phát ra âm thanh nhu hòa, nhẹ nhàng, đáng yêu. Âm thanh đó vang khắp tam thiên đại thiên thế giới chư Phật.

Tam thiên đại thiên thế giới lúc này, bằng phẳng như lòng bàn tay, sinh ra nhiều hoa sen báu, cúng dường Như Lai. Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương, dùng

tám vạn bốn ngàn đài báu, đến nhiễu quanh chỗ Phật.

Bấy giờ, đại chúng thấy việc biến hóa này là chưa từng có, nên nói rằng: "Theo sự thấy biết như vầy, thì Đại sĩ này đến để trang nghiêm tướng sư, chắc chắn sẽ nói pháp lớn và làm các việc để trang nghiêm tam thiên đại thiên thế giới. Lại có lọng báu lơ lửng giữa hư không che trên Đức Như Lai, làm cho tất cả cung điện trời đều bị che lấp".

Khi đó, Đại đức Ma-ha Ca-diếp nương oai lực Phật, từ chỗ ngồi, đứng dậy, sửa sang y phục, bày vai áo bên phải, gối phải sát đất, chắp tay hướng về phía Đức Phật, nói kệ:

Ánh sáng sạch trong từ hư không
Che lấp ánh sáng trời Thích, Phạm
Cả mặt trời, mặt trăng hỏa châu
Cúi xin Nhân Tôn giảng tướng này.
Trên không trung hiện lọng báu đẹp
Phủ khắp cả trăm ngàn do-tuần
Trang nghiêm bằng cờ phướn lưới chuông
Nay Thế Tôn rưới trận mưa pháp.
Lưới chuông phát âm thanh vi diệu
Âm đó vang khắp cõi Phật này
Nghe âm thanh ấy, phiền não dứt
Vì lợi ích gì, nói điều này.
Ba ngàn thế giới phẳng như tay
Trăm ngàn hoa sen mọc từ đất
Hương hoa làm sảng khoái thân tâm
Oai đức này là thế nào đây!
Ở phương Đông phóng ánh sắc vàng
Tám vạn bốn ngàn lọng báu đẹp
Tòa Sư tử trong đài cây báu
Thấy như Đạo sư Thích Sư Tử.
Đạo Sư, việc này lợi ích gì?
Ai thấy điều này có ích chi?
Phải chăng trí Phật lại xuất hiện
Đầy đủ vô lượng các thần biến.

Bấy giờ, Phật dạy Đại Ca-diếp:

–Cách đây bảy mươi hai ức cõi Phật, ở phương Đông, có nước tên Thường xuất đại pháp âm. Trong nước đó, có Phật hiệu là Bảo Trượng, hiện đang còn ở đó. Trong nước đó, có Bồ-tát tên là Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương đi đến cõi này, thấy ta, nên lễ bái, thăm hỏi, nghe pháp, vì các Bồ-tát mà sinh đại pháp dục, sinh đại pháp lực, tập đại pháp trí. Muốn hiện ra công đức của nước Thường xuất đại pháp âm và công đức của Phật Bảo Trượng. Vì nhân duyên này, nên Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương, đến thế giới Ta-bà này và làm lợi ích cho chúng sinh chỉ một ngày một đêm, mà hơn cả các pháp đại Thanh văn ở khắp tam thiên đại thiên thế giới làm lợi ích chúng sinh. Giả sử số lượng của quý vị, giống như lúa mè, tre, lau, mía, rừng rậm đều làm lợi ích cho chúng sinh suốt một kiếp, cũng bằng như trên, không khác.

Đại đức Ca-diếp bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Người ở Diêm-phù-đề nếu được nghe danh hiệu Đại Trượng Phu

này mà được lợi ích như trên, huống chi là có lòng tin lắng nghe giảng pháp.

Khi ấy, Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương và các đài báu đến đứng trước Như Lai và đảnh lễ sát chân Phật. Lúc đang lễ Phật, tam thiên đại thiên thế giới chấn động sáu cách. Trăm ngàn loại âm nhạc, không đánh tự kêu. Tất cả đại chúng đều đảnh lễ sát chân Như Lai. Bấy giờ, Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương nhiễu quanh Phật ba vòng, tám vạn bốn ngàn đài báu cũng nhiễu quanh Phật ba vòng. Nhiễu ba vòng rồi, chắp tay hướng Phật, nói kệ ca ngợi:

Khéo nói lời tốt đẹp trang nhã
Không lẫn, không tạp, sạch không nhơ
Đáng bậc oai đức tuệ thù thắng
Nay con đảnh lễ Đấng cao cả.
Đủ cả trăm ngàn ức công đức
Cho sự an vui diệt các khổ
Từ, Bi, Hỷ, Xả khắp ba cõi
Thuyết pháp đoạn trừ nhơ bụi trần.
Chư Phật mười phương khen Thế Tôn
Phật đắc Bồ-đề đời xấu ác
Cứu độ chúng sinh không mỏi mệt
Độ một chúng sinh đã là khó.
Tất cả chư Phật đều bình đẳng
Trí tuệ thần thông, hiệu Nhân Tôn
Phật pháp sáng trong không gì bằng
Thuận chúng sinh hiện ra thấp hèn.
Nếu cần hiện ra cảnh giới Phật
Tất cả chúng sinh tâm mê loạn
Đại Bi, lợi ích đều như nhau
Tùy theo đối tượng mà thuyết pháp.
Trí lớn Thế Tôn, chúng đều thích
Nhan sắc hiền hòa lời êm diệu
Xét ra đức trời, người không bằng
Cho nên vui vẻ đảnh lễ Phật.
Nhất thiết trí cùng các chúng sinh
Đến tận các pháp, thắng ngoại đạo
Tất cả thấy biết hàng ma oán
Đảnh lễ mười phương, vượt các lực.
Niềm vui chân thật lời chắc thật
Khéo biết như nói như làm
Khổ vui không động như núi, chúa
Con lạy Phật ban vui cho đời.

Bấy giờ, Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương nói kệ ca ngợi Phật xong, rồi thưa với Đức Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đức Bảo Trượng Như Lai thăm hỏi Thế Tôn có ít bệnh, ít phiền não, đi đứng có nhẹ nhàng, hành đạo có được lợi ích an vui không?

Bạch Thế Tôn! Con muốn hỏi Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Giác. Xin Thế Tôn cho phép, con mới dám hỏi.

Phật bảo Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương:

–Này thiện nam! Như Lai đang nghe. Nghi ngờ gì cứ hỏi. Ta sẽ theo lời hỏi của ông mà trả lời để tâm ông được cởi mở.

Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Trước kia, con nghe Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Giác có pháp gọi là Như Lai bí mật tạng. Nếu có Bồ-tát nào, trụ được ở Bí mật tạng này, thì sẽ chứng đắc pháp vô tận, chứng đắc biện tài vô tận, thấy Phật vô tận, có thể khéo léo chứng đắc thần thông vô tận. Vì các chúng sinh làm chỗ nương dựa chân thật. Lành thay, bạch Thế Tôn! Xin Thế Tôn vì con diễn thuyết pháp Như Lai bí mật tạng.

Phật bảo Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương:

–Lành thay, lành thay! Thiện nam! Có thể hỏi Phật về pháp như vậy. Thiện nam! Ông đã từng ở hằng hà sa chỗ Phật, gieo trồng các căn lành, thưa hỏi, thọ thỉnh. Thiện nam! Nay ông lắng nghe và khéo suy nghĩ. Ta sẽ thuyết pháp Như Lai bí mật tạng.

Bồ-tát Vô Lượng Chí Trang Nghiêm Vương bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Con xin lắng nghe thọ giáo.

Phật nói:

–Thiện nam! Pháp Như Lai mật tạng, gọi là tâm Nhất thiết trí, đã phát tâm này thì phải giữ gìn vững chắc, không thoái lui, không xả bỏ, không rối loạn, nhớ nghĩ phải hoàn hảo, chỉ đường khuyến hóa mạnh mẽ. Sự dạy dỗ, lấy căn lành làm then chốt, giữ gìn sự an vui, luôn luôn vững chắc, làm những việc đáng làm là Bố thí, Trì giới, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Thiền định, Phương tiện. Lấy tâm làm trụ, không nhiếp, không nhược, không yếu, không hoại, không biếng nhác, không bỏ, không lấy. Thuận theo tâm ấy thì được giác ngộ. Lấy nghiệp lành làm căn bản. Ngay thẳng chất phát không quanh co, đứng thẳng vững vàng, không giả, không dối, làm rồi không nghi, việc chưa làm thì làm. Việc đáng làm là nên siêng năng tu hành, bỏ hạnh bất chánh, cần tu chánh hạnh. Thiện nam! Đấy gọi là nhập vào pháp môn Như Lai bí mật tạng, là giữ vững tâm Nhất thiết trí, phải kiên trì giữ gìn, không xả bỏ.

Này thiện nam! Những gì là tâm Nhất thiết trí vững chắc? Thiện nam, tâm Nhất thiết trí kiên cố có bốn, đó là:

1. Không nhớ nghĩ đến thừa nào khác.
2. Không kính lễ chư Thiên khác.
3. Không phát tâm khác.
4. Ý chí không chuyển.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Không nhớ nghĩ thừa khác
Lễ Phật, không lễ trời
Không sinh tâm muốn khác
Không lễ bái phàm phu.
Khi tu hành pháp này
Tâm Nhất thiết trí vững
Ma quân và ngoại đạo
Chẳng đụng được lông tóc.

Này thiện nam! Lại có bốn pháp bảo vệ tâm Nhất thiết trí, đó là:

1. Không say đắm sắc đẹp.
2. Không lệ thuộc tiền tài.

3. Không lệ thuộc quyến thuộc.
4. Không say đắm quyền lực.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Chẳng đắm say tài sắc
Quyến thuộc và quyền lực
Ngăn tài sắc, quyền lực
Quyến thuộc không buông lung.
Quán các pháp hữu vi
Tất cả đều vô thường
Không buông thả kiêu mạn
Giữ vững tâm Bồ-đề
Thực hành pháp công đức
Không thoái hướng Bồ-đề.

Này thiện nam! Lại có bốn pháp không lui tâm Bồ-đề:
1. Tu tập các Ba-la-mật.
2. Thân cận Bồ-tát chân thật.
3. Tu tập tâm đại Bi.
4. Dùng bốn Nhiếp pháp để thâu tóm chúng sinh.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Thường tu sáu Độ, không ngừng nghỉ
Lắng nghe, nghe rồi tâm hiền hòa
Tuy sống cõi dục, lìa bạn xấu
Thân cận bạn lành, tùy sở thích.
Thường tu thắng đạo, gần hướng thượng
Luôn tập tâm Bi trụ bốn Nhiếp
Ưa thích ở yên tâm Bồ-đề
Tạo công đức Phật đâu còn khó.

Này thiện nam! Bồ-tát đầy đủ bốn pháp, không bỏ tâm Nhất thiết trí, đó là:
1. Tin công đức Phật.
2. Tu tập trí Phật.
3. Biết thần thông Phật.
4. Không mất hạt giống Phật.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Tin hiểu công đức Phật
Siêng tu tập trí Phật
Biết được thần thông Phật
Luôn giữ giống Bồ-đề.
Hành trì pháp như vậy
Không bỏ tâm Bồ-đề
Tùy chỗ thấy chư Phật
Càng sinh sức tinh tấn.

Này thiện nam! Bồ-tát đầy đủ bốn pháp, trọn đời tâm Bồ-đề không bị rối loạn:
1. Luôn luôn thân cận gần gũi bên Phật.
2. Từ đó được nghe pháp của Như Lai.

3. Thường ca ngợi công đức Phật.
4. Nương dựa vào sự vắng lặng, nhân đó mà luôn nghĩ đến Phật.
Đây là bốn, Đức Phật nói kệ:

Hầu hạ nơi Như Lai
Tôn trọng và cung kính
Nếu có được nghe pháp
Nghe rồi, thực hành theo.
Thường ca ngợi Như Lai
Tin tưởng và yêu thích
Đã được nghe pháp rồi
Người trí nương vào nghĩa.
Ca tụng công đức Phật
Điều ngự cả thế gian
Cần nương tựa vào đó
Nghĩ đúng nơi chư Phật.
Công đức Phật vô số
Luôn xem hành động mình
Thường thích chỗ thanh vắng
Nhớ nghĩ Đức Như Lai.
Khéo giữ pháp như vậy
Tu hành, tâm bất loạn
Người ấy được Tam-muội
Không mất tâm Bồ-đề.

Này thiện nam! Bồ-tát đầy đủ bốn pháp, không quên tâm Bồ-đề, bốn pháp đó là:
1. Tôi cần phải vì tất cả chúng sinh, làm ruộng phước tốt.
2. Tôi phải thuyết đạo pháp.
3. Tôi phải tùy theo chỗ đến của Như Lai mà đến.
4. Tôi phải thật sự biết các hành của chúng sinh.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Ta làm ruộng phước tốt thế gian
Người theo tà đạo, chỉ đường chánh
Phật đi đến đâu, con đến đó
Thường xuyên biết hành của chúng sinh.
Đại sĩ Bồ-tát nhớ đức này
Tâm nhớ Bồ-đề và đạo cả
Mau chóng thành tựu đạo Pháp vương
Đắc trí thần thông, vượt thế gian.

Này thiện nam! Bồ-tát đầy đủ bốn pháp nhớ nghĩ tâm Nhất thiết trí, đó là:
1. Dốc lòng nhớ nghĩ cái gốc của các pháp.
2. Nên nhớ pháp căn bản.
3. Phát tâm Nhất thiết trí là tháp báu ở đời.
4. Nên nhớ tưởng bảo tháp.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Nên dốc lòng hết ý
Nhớ nghĩ điều tốt đẹp

Đó là các pháp gốc
Tất cả tháp thế gian.
Thường nhớ tâm Bồ-đề
Ý trụ, tốt khéo trụ
Đó là mười Lực gốc
Làm tháp cho trời, người.

Này thiện nam! Bồ-tát có đầy đủ bốn pháp, sẽ có tâm Nhất thiết trí, đó là:
1. Dùng sức thần thông tu tập, không để mất bản hạnh.
2. Năm Căn, năm Lực tròn đầy.
3. Thân tâm tinh tấn nhưng không có ngã.
4. Siêng năng thực hành tinh tấn, vì lợi ích người khác.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Được diễn nói bốn pháp
Phát khởi tâm Bồ-đề
Nếu trí tuệ tăng trưởng
Ngăn chặn các phiền não.
Tuệ lực và thông đạt
Siêng năng tinh tấn vậy
Là đã an trụ rồi
Trang nghiêm không biếng nhác.
Không quên lời đã nguyện
Khéo an trụ Căn, Lực
Thân tâm không mệt mỏi
Siêng cầu thân chân thật.
Phát khởi được như vậy
Tâm Bồ-đề lớn mạnh
Trí tuệ được như vậy
Như trời trăng tăng trưởng.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp, khuyến khích phát tâm Bồ-đề:
1. Ở giữa đại chúng khen ngợi, ca tụng tâm Bồ-đề.
2. Làm cho họ hiểu rõ sự phát triển tâm Bồ-đề.
3. Khéo dạy dỗ họ thuận theo sư trưởng, để phát tâm trong sạch.
4. Tất cả phiền não, không còn quấy nhiễu.
Rồi Đức Phật nói kệ:

Hướng dẫn về tâm đạo
Trước tiên trụ gốc này
Sẽ được Nhất thiết trí
Gọi là biết nguyên nhân.
Là tâm Nhất thiết trí
Luôn trong sạch chiếu sáng
Thường trụ ở trong đó
Nơi thế gian đảnh lễ.
Luôn nói lời hòa nhã
Mau chóng vâng lời dạy

Hỏi các bậc Sư trưởng
Được tâm Nhất thiết trí.
Bản tánh luôn trong sạch
Giữ gìn tâm Bồ-đề
Lìa phiền não sáng trong
Hơn hết không chống trái.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp, rõ bày tâm Bồ-đề, đó là:

1. Đây là chỗ ta trụ.
2. Trụ chỗ này rồi, thì mở bày giảng nói.
3. Biết trong tâm này, có vô lượng công đức.
4. Vì người khác mà thuyết các điều như vậy.

Rồi Phật nói kệ:

Khéo trụ đúng chỗ trụ
Bồ-tát trụ đây rồi
Ca ngợi pháp như vầy:
Tâm tốt của Bồ-đề.
Vô lượng đạo tâm đức
Phát khởi và ca tụng
Khen ngợi rồi làm theo
Chứng đắc theo lời khen.

Thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp, để dạy dỗ, tu tập tâm Bồ-đề, đó là:

1. Không sỗ sàng.
2. Lời nói dịu dàng.
3. Không thô bạo.
4. Sắc mặt vui vẻ.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Giảng nói nghĩa dịu dàng
Không được có sỗ sàng
Sắc vui trụ pháp này
Dạy người phát Bồ-đề.

Này thiện nam, Bồ-tát có bốn pháp, lấy căn lành làm đầu, để xây dựng tâm Bồ-đề, đó là:

1. Thành tựu đầy đủ tướng tốt, mở cửa làm việc ban cho lớn.
2. Tu hành thanh tịnh cõi Phật, thực hành đủ các loại ban phát.
3. Trí tuệ trong sáng, điều phục lòng cao ngạo.
4. Đầy đủ trí tuệ, tu tập sự học rộng.

Rồi Phật nói kệ:

Thường mở cửa đại thí
Tới được bờ tướng tốt
Khéo làm việc ban cho
Được đến cõi Tịnh độ.
Không bao giờ cao ngạo
Mãi cầu trí tuệ Phật
Tập nghe không đầy đủ

Có lợi cho trí tuệ.
Được diệu tướng như vậy
Là cách khởi đạo căn
Tâm khéo tùy chỗ chuyển
Tu tập công đức trước.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp luôn được mừng vui:

1. Vui mừng khi thấy Phật.

2. Thấy các Bồ-tát khác thắng tinh tấn, trong lòng mừng vui.

3. Nói như vầy: "Đến bao giờ, ta mới được thọ ký đạo Vô thượng Bồ-đề! Đến bao giờ ta mới làm Phật sự cho chúng sinh đây!"

4. Sinh mừng vui đối với trí tuệ Phật.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Biết đến bao giờ, ta gặp Phật
Sinh lòng mừng vui muốn thấy Phật
Thấy Bồ-tát thắng tinh tấn khác
Sinh vui ưa tu tinh tấn này.
Đến bao giờ ta mới đủ đức
Để được thọ ký, chứng Bồ-đề
Thắng trí phương nào làm Pháp vương
Bồ-tát thường sinh sướng vui này.
Đến bao giờ làm được việc Phật
Được trí thần thông, đến bờ kia
Tiếng khen vang khắp mười phương cõi
Bồ-tát thường sinh sướng vui này.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn điều không vui lòng, đó là:

1. Không vui, khi được khen ngợi về những công đức không có thật mà được lợi dưỡng.

2. Không vui, khi được hưởng niềm vui sang giàu của Thích, Phạm, Hộ thế và Trời, Người.

3. Không vui, với tất cả hàng Thanh văn, Duyên giác.

4. Không vui, khi được cúng dường hơn cả ngoại đạo.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Danh dự, lợi dưỡng đều không mừng
Thân mạng, tài sản cũng như vậy
Không vui Thích, Phạm và hộ đời
Các cõi tà này, đều vô thường.
Không vui Duyên giác và Thanh văn
Chỉ một lòng hướng đến Tối thắng
Không thích ngoại đạo, thiền thế gian
Không ưa thân kiến và biên kiến.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp ủng hộ tâm Nhất thiết trí:

1. Giảng giải phải nói đúng như pháp, trụ đúng như pháp, làm đúng như pháp.

2. Đối với các chúng sinh, tâm phải luôn bình đẳng.

3. Sinh tâm rất ham muốn.

4. Bảo vệ pháp lành.

Rồi Phật nói kệ:

Nói, làm, ngừng, nghỉ, đều như pháp
Chúng sinh cầu đạo, tâm bình đẳng
Bốn thắng pháp này, khéo an trụ
Đem lòng giữ đạo, không để mất.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp, rất nên làm:

1. Tu tập việc nghe rộng.
2. Nhớ nghĩ điều nghe rộng.
3. Nói về điều được nghe.
4. Không thoái lui sự vắng lặng.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Luôn cần tu tập điều chưa nghe
Luôn luôn nhớ nghĩ điều nghe rộng.
Đối với nghe rộng thường xuyên nói
Siêng năng tu tập sẽ được thiền.

Này thiện nam! Bồ-tát có hai pháp để định tâm Nhất thiết trí mà thực hành việc bố thí, đó là:

1. Chuyên tâm nhớ nghĩ về thiền định.
2. Xả bỏ, không mong cầu quả báo.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Đem tâm vui vẻ mà ban cho
Không mong quả báo khi đã cho
Tất cả đều bỏ, hướng Bồ-đề
Cho rồi, tâm định, chứng Bồ-đề.

Này thiện nam! Bồ-tát có hai pháp, lấy Nhất thiết trí làm đầu, để tu trì Tịnh giới, đó là:

1. Đối với tất cả chúng sinh không có tâm làm tổn hại.
2. Sinh tâm đại Bi đối với người phá giới.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Không sinh tâm hại phá
Trên, dưới, giữa: Bình đẳng
Sinh nhiều lòng thương lớn
Với chúng sinh nghịch ác.

Này thiện nam! Bồ-tát có hai pháp, lấy Nhất thiết trí làm đầu, để tu hạnh Nhẫn nhục, đó là:

1. Tự bỏ cái vui của mình.
2. Đem niềm vui cho người.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Không cầu vui cho mình
Vì lợi ích người khác
Nhẫn nhục được như vậy
Bồ-đề Phật, làm đầu.

Này thiện nam! Bồ-tát có hai pháp, lấy Nhất thiết trí làm đầu, để tu hạnh Tinh tấn, đó là:

1. Tâm Bồ-đề làm đầu.
2. Không bỏ các chúng sinh.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Tất cả hạnh trong sạch
Lấy đạo tâm làm đầu
Không thấy ta, chúng sinh
Tinh tấn không hủy diệt.

Này thiện nam! Bồ-tát thành tựu hai pháp, lấy Nhất thiết trí làm đầu, để tu hành Thiền định, đó là:

1. Nhập định theo phương tiện.
2. Xuất thiền theo sức của bản nguyện.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Người dũng mãnh luôn khởi
Người trí hành thiền định
Chiến thắng các phiền não
Mãi luôn được thiền định.
Xuất thiền theo sức nguyện
Đáng là bậc Đạo sư
Người có đức như vậy
Chứng đắc nơi thiền định.

Này thiện nam! Bồ-tát thành tựu hai pháp, lấy Nhất thiết trí làm đầu, trí tuệ sẽ có:

1. Tự xa lìa các kiến.
2. Đoạn trừ tất cả kiến chấp của chúng sinh để tu hành trí tuệ.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Xa lìa các kiến chấp
Tu vì lợi chúng sinh
Thắng trí được hiện tiền
Trí an ổn hành đạo.

Này thiện nam! Bồ-tát thành tựu bốn pháp, Phương tiện sẽ có:

1. Đem lòng lành thương xót chúng sinh, làm việc để cứu độ.
2. Tấm lòng thương xót chân thật, không mỏi mệt.
3. Ưa thích đối với pháp, mà sinh lòng vui vẻ.
4. Xa lìa các phiền não, để không có khiếp nhược.

Đây là bốn.

Phật nói kệ:

Lòng từ không sân tức
Lòng bi không mệt mỏi
Dùng pháp sinh vui vẻ
Bỏ phiền não, không sợ.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp không nhàm chán, đó là:

1. Nghe nhiều không nhàm chán.
2. Tu tập công đức mãi, vẫn không thỏa mãn điều cầu mong.

3. Ở chốn vắng lặng nhưng cũng chưa thỏa mãn điều cầu mong.

4. Hồi hướng cũng chưa đủ sự thỏa mãn mong cầu.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Tạo đức, nghe nhiều, chưa thỏa mãn
Ở chốn vắng lặng chưa thỏa mãn
Hồi hướng phước đức chưa thỏa mãn
Đó là Bồ-tát bốn không chán.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp không đủ:

1. Bồ-tát nhớ nghĩ đến Phật ở thời quá khứ, mà suy nghĩ như vầy: "Chư Phật đều tu tập Bồ-đề tối thắng. Sao mình lại không tu tập?"

2. Nhớ nghĩ đến chư Phật ở đời vị lai, biết mình cũng có ở trong số đó.

3. Nhớ nghĩ Phật ở hiện tại.

4. Khi nhớ nghĩ Phật nên khởi lên suy nghĩ: "Chư vị Phật đã hiểu rất rõ tất cả các pháp, nên trong lúc nhớ nghĩ không có khiếp nhược".

Rồi Đức Phật nói kệ:

Nhớ nghĩ Phật quá khứ
Tâm trí không khiếp nhược
Phật kia đắc đạo quả
Sao mình lại không được.
Nghĩ đến Phật vị lai
Mình cũng trong số đó
Tinh tấn không dao động
Quyết định ở số này.
Hiện tại nhớ Đạo sư
Khi hành Bồ-tát đạo
Mình sẽ trừ phiền não
Chứng Bồ-đề vắng lặng.
Hiểu rõ tất cả pháp
Chỗ trụ như chỗ muốn
Không sinh tâm khiếp sợ
Tinh tấn sinh bội lần.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp không thoái lui, đối với Đại thừa, đó là:

1. Tâm ấy như đất.

2. Tâm ấy như nước.

3. Tâm ấy như lửa.

4. Tâm ấy như gió.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Tâm giống như đất, nước
Tâm cũng như gió, lửa
Làm không làm như nhau
Không đắc đạo, không lui.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp hiểu rõ vô ngã:

1. Bồ-tát suy nghĩ thế này: "Ta phải biết tất cả tư tưởng, hành động trong cảnh giới của các chúng sinh. Ta phải biết các căn trong cảnh giới của các chúng sinh, để vì họ

mà nói pháp. Ta phải đoạn trừ tất cả phiền não trong cảnh giới của các chúng sinh, để vì họ mà thuyết pháp.

2. Trí Phật vô lượng, chúng ta cần phải hiểu rõ.

3. Thật chẳng phải thân ta cũng chẳng phải tâm ta, là có thể hiểu rõ được pháp này, các pháp lành của ta, mới có thể hiểu rõ pháp này.

4. Không có ngã, thì gọi là Bồ-tát.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Tâm, hành của chúng sinh
Là không thể nghĩ bàn được
Phiền não vọng phân biệt
Vọng tưởng sinh phải trái.
Trí Phật cũng như vậy
Vô lượng, không nghĩ bàn
Sức của Ta chẳng thể
Hiểu rõ nơi trí Phật
Phiền não khiến ngược lại
Không sắc, không thể thấy
Ta nên đoạn trừ hết
Rõ bày đạo giải thoát.

Này thiện nam! Bồ-tát có bốn pháp không có khiếp nhược:

1. Nguyện làm các căn lành.
2. Tu tập trí tuệ phương tiện.
3. Tu tập tín, tấn, niệm, lực.
4. Tin tưởng nơi đạo Vô thượng.

Rồi Đức Phật nói kệ:

Khéo vui vẻ, thấm nhuần
Các hương, phương tiện tuệ
Tín, tấn, niệm và lực
Đạt được đạo giải thoát.
Bốn pháp trí tuệ này
Trì pháp không nhàm chán
Không mệt mỏi xa lìa
Cứu giúp cho thế gian.

❑